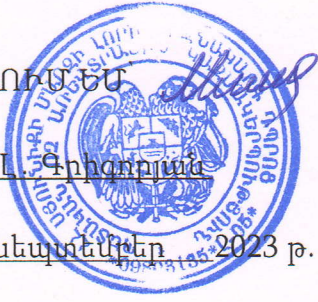

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Տնօրեն՝ Լ. Գրիգորյան

<<01>> սեպտեմբեր 2023 թ.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ

ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԼՈՐԻ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑ

11-րդ դասարան

Մաթևոսյան Հեղինե Համլետի

<<2023-2024թթ.>> ուսումնական տարի

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (կրճատումով)

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, ըստ կրթական մակարդակների շրջանավարտներին ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, սովորողների գնահատման համակարգը:

V. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

15. Միջնակարգ կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների՝ հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգայինառանձնահատկությունները:

2. Կարողություններ և հմտություններ Այս բաղադրիչով տրված կարողությունների և հմտությունների ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Չափորոշիչներում առանձնակի կարևորվում են ճանաչողության հետևյալ մեթոդները՝ վերլուծում, մասնավորում, համադրում, վերացարկում, անդրադարձում, մակածում (ինդուկցիա), արտածում(դեդուկցիա), ընդհանրացում, կանխատեսում:

1) Ճանաչողական, տրամաբանական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է՝ սովորողին ծանոթացնել ճանաչողության մեթոդներին և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ու հմտություններ, այդ թվում՝

- ա. գիտելիքներ ձեռք բերել՝ զգայության, ընկալման և ստապատկերման միջոցով,
- բ. վերլուծել՝ քննարկման, մեկնաբանման, տարանջատման, համեմատության, խմբավորման միջոցով,
- գ. մտահանգումներ անել՝ ամբողջացման, հակադրման, բնութագրման, հիմնավորման, ամփոփման, կշռադատման միջոցով,
- դ. ընդհանրացնել և համադրել՝ վերացարկման, գնահատման, արժևորման, փաստարկման, ապացուցման, կանխատեսման, ծրագրման միջոցով,
- ե. հիմնախնդիրը դիտարկել տարբեր տեսանկյուններից, ուսումնասիրել դրա լուծման հնարավոր եղանակները և գտնել լուծումներ,
- զ. երևույթների նկատմամբ դրսևորել առողջ հետաքրքրություն և քննադատական մոտեցում,
- է. վերլուծել իրավիճակը և կատարել եզրակացություններ, ը. ինքնուրույն որոշումներ ընդունել և հիմնավորել,
- թ. նպատակներ դնել, մշակել դրանց հասնելու ուղիներ և ծրագրել սեփական գործը.

2) հաղորդակցական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

- ա. լսել, ընկալել և համարժեք վերաբերմունք դրսևորել,
  - բ. բանավիճել, բանավոր և գրավոր տրամաբանված խոսք կառուցել,
  - գ. ըստ նշանակության և տեղին օգտագործել սովորած տերմինները(եզրերը), հասկացությունները և արտահայտությունները,
  - դ. հասկանալ և ճիշտ օգտագործել հաղորդակցման ոչ խոսքային միջոցները,
  - ե. օգտվել ժամանակակից հաղորդակցման տեխնիկական միջոցներից և այլն.
- 3) համագործակցային կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

- ա. աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել և դրանց համար պատասխանատվություն կրել,
  - բ. սովորել և սովորեցնել,
  - գ. դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսևորել առողջ մրցակցություն,
  - դ. սեփական շահը գիտակցելով՝ ճանաչել և ընդունել ուրիշների շահերը,
- ե. բախումնային իրավիճակներում հավասարակշռված պահվածք դրսևորել,
- գ. ուսման ընթացքում և աշխատանքային հարաբերություններում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները,
  - է. գերծ մնալ բարոյական չափանիշներին հակասող նախապաշարումներից, կանխակալ մոտեցումներից,
  - ը. իրավիճակները դիտարկել և մեկնաբանել այլոց տեսանկյունից և այլն.

4) ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչի նպատակ ունի զարգացնելու սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երևակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

- ա. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները, բ. դրսևորել ստեղծագործական երևակայություն,
- գ. երևակայել, խորհել և ենթադրություններ անել ապագայի մասին, դ. ընկալել և ընդունել նյութական և հոգևոր նոր արժեքները.

5) ինքնուրույն գործունեության կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

- ա. անաչառ գնահատել սեփական ուժերն ու կարողությունները և ըստ այդմ ծավալել ուսումնական, աշխատանքային գործունեություն,
- բ. գիտակցել սեփական գործի կարևորությունը, դրա նկատմամբ պատասխանատվություն և պարտաճանաչություն դրսևորել,
- գ. ճիշտ տնօրինել ժամանակը, մշակել և պահպանել աշխատանքի և հանգստի ժամակարգ (ռեժիմ), վերահսկել սեփական վարքը,
- դ. խնամել սեփական մարմինը, դրսևորել այն մարզելու կամք, է. զբաղվել ինքնադաստիարակությամբ և ինքնակրթությամբ,
- զ. կողմորոշվել տարբեր իրավիճակներում, գնահատել սեփական քայլերը և դրանց հետևանքները:

3. Արժեքային համակարգ

Սույն բաղադրիչով նախատեսված համակարգն արտահայտվում է սովորողի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի և վարքի միջոցով:

1) Այս բաղադրիչի նպատակն է ձևավորել անձ և քաղաքացի, որը պետք է՝

- ա. գիտակցի սեփական մշակույթի՝ լեզվի, պատմության, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը,
- բ. հարգի Հայաստանի պետական խորհրդանիշները, լինի հայրենասեր, կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցության անհրաժեշտությունը,
- գ. գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեխնոլոգիաները, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում,
- դ. գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը,
- ե. կարևորի բարոյական չափանիշները և քրիստոնեական ու համամարդկային արժեքները, լինի ազնիվ, գթասիրտ, արդարամիտ, օրինապահ, բարեկիրթ,
- զ. կարևորի գեղագիտական արժեքները, գնահատի գեղեցիկը, բարին և ճշմարիտը,
- է. գիտակցի իր տեղն ու դերն ընտանիքում և հասարակության մեջ. լինի նախաձեռնող, դրսևորի արժանավայել պահվածք,
- ը. գիտակցի ծնողների, տարիքով մեծերի և փոքրերի, ընկերների և համայնքի նկատմամբ հարգանքի դրսևորման կարևորությունը,
- թ. հարգի մարդու իրավունքներն ու հիմնարար ազատությունները, լինի մարդասեր, հանդուրժող, քաղաքակիրթ վերաբերմունք դրսևորի ուրիշ ժողովուրդների ներկայացուցիչների և նրանց մշակույթների հանդեպ,

ժ. անաչառորեն գնահատի իր ուժերն ու կարողությունները՝ բացառելով սեփական անձի թերագնահատումը կամ գերագնահատումը, ժա. դրսևորի աշխատասիրություն, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի ու գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը, ժբ. մշտապես հոգ տանի իր առողջության մասին, կարևորի մարմնակրթության դերը, հետևողական լինի առողջ ապրելակերպի և անվտանգ կենսագործունեության կանոնների կիրառման գործում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻՑ ՔԱՂՎԱԾՔՆԵՐ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, տնտեսական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակաուղղված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրսևորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈԴՎԱԾ 4. **ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:
4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:
5. Միջնակարգ կրթություն պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:
6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՀՈԴՎԱԾ 5. **ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐԸ**

1. Հանրակրթությունը ննպատակաուղղված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:
2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.
  - 1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.
  - 3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՒԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈԴՎԱԾ 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը
Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:
Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության: Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու գաղափարներ ու տեղեկատվություն հաղորդակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:
Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

- 1) սովորողների աշխարհաճանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.
- 2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.
- 3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակ ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.
- 4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

ՀՈԴՎԱԾ 20. **ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:
2. Սովորողն իրավունք ունի՝
  - 1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշչին համապատասխան կրթություն.
  - 2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.
  - 3) անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնականության բազայից.
  - 4) մասնակցելու ներդպրոցական և արտադպրոցական միջոցառումների.
  - 5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.
  - 6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.
  - 7) ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.
  - 8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանցիմանական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար: Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:
ՀՈԴՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը
Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք:
Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի, մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով

հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և այլն: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր:

Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում

անվճար է:

ՀՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՀՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ռտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու

դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. <<Ուսումնական հաստատության դասղեկի աշխատանքային տարեկան ծրագիր>> մատյանը նախատեսված է դասղեկի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական

աշխատանքների գործունեությունն, ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղենիշները նպատակամղված աշակերտների զիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների կազմակերպման ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման գործունեության գործունեությունը զուգակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատեսությունը,
- տարեկան փոխկապվածությունը և ավան-ծրագրի համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կաղապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն

իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասղեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, <<ստացավ>> և <<հանձնեց>> պունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության

գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի՝ I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը:

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական
հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>,
պետական ոչ առևտրային կազմակերպության
(կրճատումով)

42. Դասարանի ղեկավարը (դասղեկը)

ա) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում՝ իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,

բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը.

գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,

դ) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին

ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,

զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը.

է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:

71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,

բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման

գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.

դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.

ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները

զ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգորդների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:

74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:

75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:

76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:

77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:

78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղեկություններ աշակերտների մասին	2-3
Կրթարարների մասին աշակերտների շրջանում ուղղորդված խոսակցությունները	4-9
Դասագրքերի բաշխումը	10-11
Դասարանի մասնակցությունը Հասարակական, Տարածքային եւ մարզային միջոցառումներին	12
Աշակերտների մասնակցությունը նախաժամերին, գեղարվեստային, երաժշտային և սպորտային	13
Դասղեկի դասերի մասին աշակերտների թեմատիկա	14
Դասղեկի աշակերտները դժգուր դասերի մասին, ընդհանուր աշակերտների շեք	15
Դասղեկի դասընթացները	16
Ընդհանուր ժողովներ, աշակերտների շեք	17
Աշակերտների շեք	18
Դասարանի բնութագրի մասին մանրամասն	19
Նշումներ եւ դիտարկություններ Հասար	20

Կրթադաստիարակչական Աշխատանքների Հիմնական Ուղղությունները

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը)

Դասարանը բաղկացած է 4 հոգուց: Դասարանում բոլոր աշակերտները համախմբված են, կարգապահ, ընկերասեր, ազնիվ: Դասարանում կա 3 տղա և 1 աղջիկ, սովորում են բարձր և միջին ակտիվությամբ: Դասարանում տիրում է առողջ, ընկերական մթնոլորտ: Երեխաները հաճախում են դպրոց ճիշտ ժամանակին և ցուցաբերում են ակտիվություն: Դասարանում չկան դժվար դաստիարակվող աշակերտներ:

2. Ուսումնա-դաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքները ուստարվա ընթացքում

2023-24 թթ. ուստարում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները.

1. Դասարանական անկյունի ձևավորում, որի հիմքում դրված է դաստիարակությունը որպես հայ ու Հայրենասեր անձնավորություններ:

2. Սովորողների օրինակելի վարքի ձևավորում:

3. Պահպանել դասարանական խելացի և համերաշխ կոլեկտիվը:

3. ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

3.2 Հոգևոր դաստիարակություն

Սովորողների գիտակցությունը հասցնել հոգևոր արժեքների դերի և կարևորության հիմնական նպատակները: Փորձել աշակերտներին տարբեր աղանդներից, վնասական ազդեցությունից զերծ պահել և անցկացնել զրույցներ, որը ավելի շատ կնպաստի մարդու ինքնաճանաչմանը և ինքնահաստատմանը:

3.3 Գեղագիտական դաստիարակություն

Ֆիլմերի միջոցով ցուցադրել և բացատրել, թե գեղեցիկը ինչ դեր ունի ներկայիս կյանքում: Բացի այդ լսել աշակերտների կարծիքը այդ նյութի վերաբերյալ:

Սերմանել գեղեցիկը և արժևորել դրա դերը մեր կյանքում: Ստեղծել պայմաններ, որպեսզի յուրաքանչյուր աշակերտ ինքնուրույն ստեղծագործական աշխատանք կատարի:

3.4 Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն

Կազմակերպել և անցկացնել հայրենասիրական զրույցներ, բերել լավագույն գիմնորների օրինակները: Կարևորել հայրենիքի դերը, նշանակությունը, սերմանել սեր առ հայրենիք: Պատրաստել հայրենիքին պիտանի անհատներ:

3.5 Ֆիզիկական դաստիարակություն Զարգացնել ֆիզիկական պատրաստվածությունը: Անցկացնել զրույցներ << Սպորտն առողջություն է>>, << Առողջ մարմնում, առողջ հոգի>> թեմաններով:

3.6 Աշխատանքային դաստիարակություն Աշխատանքային որակների ձևավորում , զարգացում և լուրջ մոտեցում աշխատանքի նկատմամբ: Գիտակցել վաղվա օրվա կարևորությունը և պատրաստ լինել հոգալու իր ուսերին դրված հոգսը:

3.7 Բնապահպանական դաստիարակություն Սովորեցնել մաքուր ու կոկիկ պահել շրջապատը, խնամել բույսերը, ծառերը՝ դաստիարակելով հոգատար և բարեխիղճ վերաբերմունք հայրենի բնության նկատմամբ: Մեզ շրջապատող բնությունը խնամել՝ գիտակցելով այն փաստը, որ մեզ առողջություն պարգևողը նա է: Ձևավորել պատասխանատվության զգացում, խնամք բնության յուրաքանչյուր արարածի, մասնիկի նկատմամբ:

3.8 Դպրոց-ընտանիք կապը Աշխատանք ծնողների հետ: Ծնողը և դասուցիչը մշտապես պետք է համագործակցեն: Հաճախակի կապ հաստատել ծնողների հետ , մասնակից դարձնել ուսուցման գործընթացին: Միասին փորձել հաղթահարել դժվարությունները: Կազմակերպել ժողովներ, հանդիպումներ, անհատական զրույցներ:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
1 շաբաթ	Անկախության անգնահատելի դերն ինձ համար: Զրույց-քննարկում:	01.09.23	Դասղեկ, աշ.
2 շաբաթ	Արդիական թեմաներով զրույցներ, ուսման որակ , կարգապահական հիմնահարցեր:	08.09.23	Դասղեկ, աշ.
3 շաբաթ	Հայրենիք, ազգ, մայրենի լեզու: Ինչքանով ենք պատրաստ պահպանել մեր ազգային որակները:	15.09.23	Դասղեկ, աշ.
4 շաբաթ	Արցախյան 44-օրյա պատերազմ մոմավառություն, միջոցառումներ:	22.09.23	Դասղեկ, աշ.
5 շաբաթ	Հայաստանի հուշարձանները:	29.09.23	Դասղեկ, աշ.
6 շաբաթ	Հայտնի հայերը:	06.10.23	Դասղեկ, աշ.
7 շաբաթ	Հանդուրժողականություն:	13.10.23	Դասղեկ, աշ.
8 շաբաթ	Ոսկե աշնան գույներն իմ մտքերում: Աշնանային էքսկուրսիա:	20.10.23	Դասղեկ, աշ.
9 շաբաթ	Հայտնի երաժիշտներ, երգահաններ:	03.11.23	Դասղեկ, աշ.
10 շաբաթ	Հայ նշանավոր երաժիշտներ : Լսել երաժշտություն:	10.11.23	Դասղեկ, աշ.
11 շաբաթ	Ով է հոգեպես ավելի հարուստ: Ինչպես լինել մարդասեր:	17.11.23	Դասղեկ, աշ.
12 շաբաթ	Հիգենիկ հարցեր: Մեր առողջությունը:	24.11.23	Դասղեկ, աշ.
13 շաբաթ	Առողջ ապրելակերպ: Զրույց վնասակար սովորությունների մասին:	01.12.23	Դասղեկ, աշ.
14 շաբաթ	Բնական աղետներ:	08.12.23	Դասղեկ, աշ.
15 շաբաթ	Առաջին կիսամյակի արդյունքների ամփոփում:	15.12.23	Դասղեկ, աշ.
16 շաբաթ	Ամանորյա բացիկներ, ամանորյա խաղեր : Նոր նպատակների մասին զրույց:	22.12.23	Դասղեկ, աշ.
17 շաբաթ	«Հայենի՞ք, ես զարկն եմ քո բազկի» խորագրով զրույց:	12.01.24	Դասղեկ, աշ.
18 շաբաթ	Հայոց բանակին նվիրված միջոցառում:	19.01.24	Դասղեկ, աշ.
19 շաբաթ	Տարբեր սերունդների անխուսափելի բախումներ և դրանց հանգուցալուծումը:	26.01.24	Դասղեկ, աշ.
20 շաբաթ	Տյառն ընդ առաջ 2024 խորհուրդը:	02.02.24	Դասղեկ, աշ.

21 շաբաթ	Ուսուցչի դերը անձի ձևավորման գործում:	09.02.24	Դասղեկ, աշ.
22 շաբաթ	Մասնագիտական կողմնորոշում:	16.02.24	Դասղեկ, աշ.
23 շաբաթ	Ինչ էմ ցանկանում դառնալ:	23.02.24	Դասղեկ, աշ.
24 շաբաթ	Համացանցը մեր կյանքում:	01.03.24	Դասղեկ, աշ.
25 շաբաթ	Արգելված խաղեր և կայքեր:	15.03.24	Դասղեկ, աշ.
26 շաբաթ	Իմ երկիրը այսօր, վաղը և երեկ:	22.03.24	Դասղեկ, աշ.
27 շաբաթ	Պատերազմից հետո մարդկանց հոգեվիճակը:	05.04.24	Դասղեկ, աշ.
28 շաբաթ	Ցեղասպանություն և ոճիր:	12.04.24	Դասղեկ, աշ.
29 շաբաթ	Դժվարություններ, որոնց ես բախվում եմ:	19.04.24	Դասղեկ, աշ.
30 շաբաթ	Իմ նպատակները:	26.04.24	Դասղեկ, աշ.
31 շաբաթ	Գարնանային էքսկուրսիա:	03.05.24	Դասղեկ, աշ.
32 շաբաթ	Դասարանական ժողով: Իմ առաջադիմությունը:	10.05.24	Դասղեկ, աշ.
33 շաբաթ	Կատարված աշխատանքների վերլուծություն :	17.05.24	Դասղեկ, աշ.
34 շաբաթ	Տարեվերջյան ամփոփում:	24.05.24	Դասղեկ, աշ.

ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ

Անվա- Նումը	Հայոց Լ			Հայ գրակ			Ռուսաց Լ			Անգլերեն			Համ. պատմ.			Հանրահ			Երկրաչափ			Ֆիզիկա		
	ստացվ վարձավճար	հանձնեց	ստացվ վարձավճար	ստացվ վարձավճար	հանձնեց	ստացվ վարձավճար	ստացվ վարձավճար	հանձնեց	ստացվ վարձավճար	ստացվ վարձավճար	հանձնեց	ստացվ վարձավճար	ստացվ վարձավճար	հանձնեց	ստացվ վարձավճար	ստացվ վարձավճար	հանձնեց	ստացվ վարձավճար	ստացվ վարձավճար	հանձնեց	ստացվ վարձավճար	ստացվ վարձավճար	հանձնեց	
1	+	400		+	400		+	550		+	550		+	550		+	390		+	410		+	490	
2	+	400		+	400		+	550		+	550		+	550		+	390		+	410		+	490	
3	+	400		+	400		+	550		+	550		+	550		+	390		+	410		+	490	
4	+	400		+	400		+	550		+	550		+	550		+	390		+	410		+	490	
Անվա- Նումը	Հայոց եկ. պատմ.			Կենսաբ			Աշխարհ			Քիմիա			Ինֆորմ			ՆԶՊ			Հասարակ.			Հայոց պատմ.		
Դասամատյա նի համարը	ստացվ	վարձավճար	ստացվ	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց	ստացվ	վարձավճար	հանձնեց
1	+	400	+	+	550		+	550		+	550		+	390		+	330		+	400		+	400	
2	+	400	+	+	550		+	550		+	550		+	390		+	330		+	400		+	400	
3	+	400	+	+	550		+	550		+	550		+	390		+	330		+	400		+	400	
4	+	400	+	+	550		+	550		+	550		+	390		+	330		+	400		+	400	

**ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ, ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ
ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԻԶՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ**

Անցկացման ժամկետը	Միջոցառման անվանումը	Անցկացման տեղը
01. 09. 2023թ	Գիտելիքի օր	Լորի մ/դ
20. 09.	ՀՀ անկախության 31-ամյակ	Լորի մ/դ
27.09.	44-օրյա պատերազմին նվիրված մոմավառություն	
05. 10.	Տոնդ շնորհավոր, սիրելի ուսուցիչ	Լորի մ/դ
	Ամանորյա միջոցառում:	Լորի մ/դ
	Հայոց բանակի կազմավորման օր:	Լորի մ/դ
	Հ. Թումանյան ծննդյան օր և մայրենիի տոն:	Լորի մ/դ
	Զատիկի տոն	
	Մեծ Եղեռն	

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ

Խումբ	Նախասիրական-առարկայական Խմբակ	Գեղարվեստական Երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Դասալսման օրը	Քննարկվող հարցեր	Ժողովի համառոտ բովանդակությունը	Ցանկություն
11.09.2023թ.	1. Դպրոց հաճախելու կանոնները, կարգապահական հարցեր 2. Ծնողկոմիտեի նախագահի հաստատում, օգնականի ընտրություն 3. Կազմակերպչական հարցեր		

